

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı 8363
Tarih 10.08.2020

33143

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların Sağlık Bakanı Fahrettin KOCA tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ali KENANOĞLU

İstanbul Milletvekili

Türk Tabipler Birliği, salgın dönemlerinde birinci basamak sağlık hizmeti veren Aile Sağlığı Merkezlerinde (ASM) yaşanan sorunları ortaya koymak için pandeminin sürdüğü mayıs ve haziran aylarında 53 farklı ilden 410 ASM'yle online anket aracılığıyla bilgi toplamıştır.

Türk Tabipler Birliği'nin söz konusu araştırmasına göre; salgına karşı ASM'lerine gönderilen kişisel koruyucu ekipmanların ASM'lerin % 71'i tarafından yetersiz bulunduğu, % 82'sinin bu malzemeleri dışarıdan satın aldığı, bu dönemde ASM'lerin % 81'inde sağlık çalışanlarına kontrol amaçlı PCR testi ve % 84'ünde de kontrol amaçlı antikor testinin uygulanmadığı ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların yüzde 79'u da gönderilen dezenfektanların yüzde 75'inin el antiseptiğinin yeterli olmadığını bildirilmiştir.

ASM'lerin yalnızca % 26'sında Sağlık Müdürlükleri tarafından Covid-19 pandemisiyle ilgili eğitim düzenlenmiş, % 62'sinde de sağlık çalışanlarının bireysel ve online olarak Covid-19 pandemisiyle ilgili eğitim aldığı tespit edilmiştir.

ASM'lerin % 11'inde bir ve daha fazla sayıda görevli sağlık çalışanın enfekte olduğu bildirilmiştir.

ASM'lerin yüzde 59'unda kronik hastalığı olanlarla gebe ve emziren sağlık çalışanlarının ücretli izin alma olanağının olmadığı, ASM'lerin yüzde 99'unda, pandemi döneminde sağlık çalışanlarına herhangi bir ek ödeme yapılmadığı belirlenmiştir.

Araştırmada ne çıkan görüşlere göre; Sağlık Bakanlığının pandeminin başından itibaren önceliğini hastanelere ve tedaviye verdiği, birinci basamak sağlık hizmetlerinin uzun bir süre yok sayıldığı, oysa olağanüstü durumlarda birinci basamak sağlık hizmetlerine özel önem verilmesi gerektiğinin bilimsel ve tarihsel olarak bilindiği ifade edilmiştir.

TBB'nin yaptığı araştırmada; Pandeminin Türkiye'de ortaya çıktığı dönemde birinci basamak aile sağlığı merkezlerine yönelik planlama ve organizasyonun yapılmadığı, hastaneye başvuran ve şikyeti olan insanlar üzerinden tanımlama yürütüldüğü, birinci basamağın gerçek gücünün sahaya inebilmesi ve sahada çalışabilmesinde olduğu, ancak, aile hekimleri ve ile sağlık müdürleri arasında süreci birlikte yürütme koordinasyonunun oluşturulamadığı, birinci basamaktaki bina yetersizliğinin hizmet sunumunda sorunları ortaya çıkardığı, hasta olmayanlarla hastaları birbirinden ayırmada zorluklar yaşandığı, birinci basamak organizasyonlarının planlanmadığının ve rgtlenmediğinin tespitleri yapılmıştır.

Türkiye'de birinci derece sağlık hizmetinin "Sağlık Bakanlığı'nın sorumluluk alanı değilmiş gibi" alışanlara terk edildiği gözlenmektedir.

Birinci basamaktaki bütün uygulamalar kamusal olmalı ve doğrudan genel btden finanse edilmelidir. Daha zaman kaybetmeden ve yeni pandemilerle karşılaşmadan aile sağlığı sistemi bölge ve nüfuz tabanlı bir sistem olarak düzenlenmelidir.

Filyasyon yani şphelilerle kimler temaslı, hastaların izlenmesi gibi işlemler birinci basamakta görevli kişilerde olmalıdır. Bir yerlerden görevlendirilmiş, bir sokağa girerek gerçekleştirilmeye çalışılan filyasyon olmamalıdır. Salgın birinci aşamasında Sağlık

Bakanlığı bu konuda hiçbir eğitimi olmayan dış hekimleri başta olmak üzere o bölgede hizmet sunmayan pek çok sağlık çalışanından ekipler kurup filyasyon yapmaya kalkmıştır.

Maalesef hem bu ekipler içinden çok sayıda kişi hasta olmuş hem de yeterince etkili verilere ulaşamamıştır. Daha sonra da ebelerle ve diyetisyenlerle bu görevin yapılması hedeflenmiştir. Ayrıca, bu ekiplere ilaç verme yetkisi tanınmış, ancak, ön tanımlarla ilaca başlanılacak olması kabul edilebilecek bir durum değildir. Bundan vazgeçilmesi gerekir. Bu konuda ebe ve diyetisyenlerin eğitimlerinde bu yoktur.

Bütün bunlara göre;

- 1- Bakanlık olarak, bölge ve nüfusa dayalı birinci basamak sağlık sisteminin oluşturulması için adım atılacak mıdır?
- 2- Aile Sağlık Merkezlerinde çalışanların salgın döneminde hastalık riski göz önüne alınarak tamamının test yapılması bir zorunluluk değil midir?
- 3- Aile Sağlık Merkezlerinin koruyucu ekipmanlarının tamamı neden Sağlık Müdürlerince karşılanmamaktadır?
- 4- Aile Hekimlerinin tekrar artış eğilimi gösteren salgına karşı daha müdahil olmaları hususunda acil bir çalışmanız olacak mıdır?
- 5- Böylesine tehlikeli bir süreçte aile hekimliklerinin fiziksel yapılarının güçlendirilmesine yönelik bir çalışmanız olacak mıdır?
- 6- Tüm aile sağlık çalışanlarının pandeminin seyrine göre periyodik aralıklarla bilgilendirme ve eğitim süreçlerine tabi tutulması için bir çalışmanız olacak mıdır?
- 7- Birinci basamak sağlık hizmetinin tamamen kamusal olması ve genel bütçeden finanse edilmesi için bir planlamanız var mıdır?
- 8- Pandemi döneminde ASM sağlık çalışanlarına herhangi bir ek ödeme yapılacak mıdır?
- 9- Tüm sağlık çalışanlarına rutin, koşulsuz ve zamanında Kovid-19 testi yapılacak mıdır?
- 10- Hem salgının kırılması bakımından hem de salgına karşı yürütülen mücadelede başarılı olmak için, birinci basamak sağlık hizmeti sunan Aile Sağlık Merkezleri sürece daha aktif ve donanımlı dahil edilecek midir?
- 11- Filyasyon görevi için ASM'lerin görevlendirilmesine yönelik bir politikanız var mıdır?